



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ & ΑΣΥΛΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Αθήνα, 20 Απριλίου 2022
Α.Π. 224861

Πληροφορίες: Π. Τσίπα
Τηλ.: 213.212.8670
Email: dpt.lpa@migration.gov.gr
Δ/νση: Λ. Θηβών 196-198,
Άγιος Ιωάννης Ρέντης, ΤΚ 18233

ΠΡΟΣ : Τη ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ :
ΒΟΥΛΕΥΤΗ Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ
ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Θ Έ Μ Α : Κοινοβουλευτικός Έλεγχος
ΣΧΕΤΙΚΑ: Η υπ' αριθμ. Πρωτ. 4238/29.3.2022 Ερώτηση

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής Ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής Δ. Μαρκόπουλος, με θέμα: «Διαδικασία υποδοχής και φιλοξενίας Ουκρανών προσφύγων στην Ελλάδα», αξίζει να σημειωθεί καταρχήν ότι η ουκρανική κρίση κατέδειξε ότι απαιτείται απτή επίδειξη αλληλεγγύης μεταξύ των ΚΜ ΕΕ, ενώ η αντιμετώπισή της σε ευρωπαϊκό επίπεδο μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τις μελλοντικές διαβουλεύσεις στους τομείς της μετανάστευσης και του ασύλου.

Η Ελλάδα, στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών της σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), έγκαιρα επεσήμανε την ανάγκη συνεισφοράς όλων των κρατών μελών, υπό μορφή δεσμευτικής αλληλεγγύης, για την προστασία των εκτοπισθέντων προσώπων από την Ουκρανία και εξέφρασε άμεσα τη βούλησή της να επιδείξει αλληλεγγύη στα κράτη μέλη πρώτης γραμμής, τα οποία υποδέχονται μεγάλο αριθμό Ουκρανών πολιτών, υποστηρίζοντας επίσης την ενεργοποίηση της Οδηγίας 2001/55/ΕΚ «σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων και μέτρα για τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής αυτών των ατόμων». Πράγματι, στο Συμβούλιο Υπουργών Δικαιοσύνης & Εσωτερικών Υποθέσεων της 3ης Μαρτίου 2022 επετεύχθη συμφωνία ως προς την παροχή προστασίας προς πολίτες Ουκρανίας, μέσω της ενεργοποίησης της ως άνω Οδηγίας, για πρώτη φορά από την υιοθέτησή της, γεγονός που προσδίδει νέα διάσταση στη συζήτηση για την κοινή ευρωπαϊκή πολιτική μετανάστευσης και ασύλου, προωθώντας για πρώτη φορά την ιδέα ενός κοινού ευρωπαϊκού χώρου προστασίας.

Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρ. Επιτροπή απέστειλε κατευθυντήριες οδηγίες [C(2022)1794-17.03.2022] προς τα κράτη μέλη σχετικά με την εφαρμογή της Εκτελεστικής Απόφασης του Συμβουλίου περί ενεργοποίησης της ανωτέρω Οδηγίας για τη ρύθμιση θεμάτων, όπως, μεταξύ άλλων, πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας, ταυτοποιητικά έγγραφα, ασυνόδευτοι ανήλικοι, άδειες διαμονής, κ.ά.

Περαιτέρω, έχει ενεργοποιηθεί, από 28.2.2022, ο μηχανισμός IPCR (Integrated Political Crisis Response) για την Ουκρανία, ο οποίος αποτελεί το ενδεδειγμένο πλαίσιο σε επίπεδο Συμβουλίου της ΕΕ για τον συντονισμό της ευρωπαϊκής αντίδρασης και αντιμετώπισης διατομεακών κρίσεων. Με τον μηχανισμό σε κατάσταση πλήρους ενεργοποίησης (full activation mode), καθίσταται δυνατή η λήψη συγκεκριμένων και συντονισμένων μέτρων αντίδρασης της ΕΕ. Η Προεδρία της ΕΕ διοργανώνει σε τακτική βάση συνεδριάσεις στρογγυλής τραπέζης του IPCR, όπου συζητούνται οι διάφορες διαστάσεις της κρίσης, με τη συμμετοχή των

κρατών μελών, οργάνων της ΕΕ και εμπλεκόμενων φορέων, στις οποίες συμμετέχει βεβαίως ανελλιπώς η χώρα μας.

Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εγκαινίασε πλατφόρμα αλληλεγγύης (Solidarity Platform) της ΕΕ προς την Ουκρανία, στην οποία τα κράτη μέλη της ΕΕ μπορούν να ανταλλάσσουν βασικές πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση στην Ουκρανία και την επακόλουθη άφιξη εκτοπισμένων στις ευρωπαϊκές χώρες, καθώς και δυνατότητες υποδοχής τους. Η Ελλάδα συμμετέχει στην πλατφόρμα, δια εκπροσώπων της, σε επίπεδο λήψης αποφάσεων και σε επιχειρησιακό επίπεδο.

Επιπρόσθετα, πρόταση της Ελλάδας, όπως αυτή εκφράστηκε στο τελευταίο έκτακτο Συμβούλιο Υπουργών Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (ΔΕΥ) στις 23.03.2022, είναι η δημιουργία ενός ευρωπαϊκού μηχανισμού καταγραφής (π.χ. κατά το πρότυπο του ευρωπαϊκού πιστοποιητικού εμβολιασμού), το οποίο θα μπορούσε να είναι άμεσα λειτουργικό. Παράλληλα, επανέλαβε τη στήριξη της στην προοπτική λειτουργίας μηχανισμού υποχρεωτικών μετεγκαταστάσεων, τόνισε την ανάγκη ενίσχυσης της ευρωπαϊκής χρηματοδότησης για την αντιμετώπιση της ουκρανικής κρίσης και υπογράμμισε την ανάγκη επίσπευσης των διαπραγματεύσεων επί του νέου Ευρωπαϊκού Συμφώνου για το Άσυλο και τη Μετανάστευση, καθώς οι διάφορες μεταναστευτικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΕΕ δεν σταμάτησαν να υφίστανται.

Αναφορικά με την ανάληψη δράσης σε εθνικό επίπεδο και με βάση την Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2022/382 του Συμβουλίου της 4ης Μαρτίου 2022 που διαπιστώνει την ύπαρξη μαζικής εισροής εκτοπισθέντων από την Ουκρανία κατά την έννοια του άρθρου 5 της Οδηγίας 2001/55/ΕΚ και έχει ως αποτέλεσμα την εφαρμογή προσωρινής προστασίας (ΕΕ L 71 της 04.03.2022), εκδόθηκε η υπ' αρ. πρωτ. 131035/04.03.2022 απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου (ΑΔΑ: ΡΠ1146ΜΔΨΟ-ΩΙ4) με θέμα «Εφαρμογή προσωρινής προστασίας του π.δ. 80/2006 λόγω μαζικής εισροής εκτοπισθέντων από Ουκρανία», με την οποία διαπιστώνεται η ενεργοποίηση του υπ' αριθμ. 80/2006 (Α' 82) Προεδρικού Διατάγματος «Παροχή προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων αλλοδαπών» και παρέχεται δωδεκάμηνη προσωρινή προστασία στις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων που εκτοπίστηκαν από την Ουκρανία στις 24 Φεβρουαρίου 2022 ή αργότερα: (α) Ουκρανούς υπηκόους που διέμεναν στην Ουκρανία πριν από τις 24 Φεβρουαρίου 2022, (β) υπηκόους τρίτων χωρών εκτός Ουκρανίας ή ανιθαγενείς που διέμεναν νόμιμα στην Ουκρανία πριν από τις 24 Φεβρουαρίου 2022 ως δικαιούχοι καθεστώτος διεθνούς προστασίας ή ισοδύναμης εθνικής προστασίας, (γ) μέλη της οικογένειας των προσώπων που αναφέρονται στις παραπάνω περιπτώσεις. Επιπρόσθετα ορίζεται ότι πολίτες τρίτων χωρών πλην Ουκρανίας ή ανιθαγενείς, οι οποίοι μπορούν να αποδείξουν ότι διέμεναν νόμιμα στην Ουκρανία πριν από τις 24 Φεβρουαρίου 2022 βάσει έγκυρης άδειας μόνιμης διαμονής που χορηγήθηκε σύμφωνα με το ουκρανικό δίκαιο και δεν μπορούν να επιστρέψουν με ασφαλείς και βιώσιμες συνθήκες στη χώρα ή την περιοχή καταγωγής τους, δύνανται να υποβάλουν αίτηση διεθνούς προστασίας σύμφωνα με τις προβλέψεις του ν. 4636/2019 (Α' 169).

Σημειώνεται ότι με το ως άνω προεδρικό, προβλέπεται η παροχή στους δικαιούχους προσωρινής προστασίας συγκεκριμένων δικαιωμάτων, μεταξύ των οποίων η χορήγηση άδειας διαμονής προσωρινής προστασίας, η πρόσβαση στην αγορά εργασίας με άσκηση μισθωτής ή ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, πρόσβαση στην επαγγελματική κατάρτιση, πρόσβαση στη στέγαση σε δομές φιλοξενίας, παροχή κοινωνικής βοήθειας, εφόσον δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους διαβίωσης, ιατρική περίθαλψη και πρόσβαση σε δημόσια σχολεία. Ειδικότερα, ως προς τη διάρκεια της προσωρινής προστασίας, αυτή ανέρχεται σε ένα (1) έτος και παρατείνεται αυτοδικαίως για περίοδο έξι (6) μηνών, με απόφαση του Συμβουλίου (άρθρο 4 του ΠΔ 80/2006).

Σε εφαρμογή των ανωτέρω εκδόθηκε η υπ' αρ. 172172/28.03.2022 (Β' 1462) απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου «Διαδικασία χορήγησης Άδειας Διαμονής Προσωρινής Προστασίας στους δικαιούχους προσωρινής προστασίας», στην οποία ορίζονται οι δικαιούχοι, στους οποίους χορηγείται ατελώς

Άδεια Διαμονής Προσωρινής Προστασίας (Α.Δ.Π.Π.). Στην Α.Δ.Π.Π. αναγράφεται ο Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (Α.Μ.Κ.Α.) και ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.), ενώ αποτελεί πιστοποιητικό έγγραφο της ιδιότητας του κατόχου της ως δικαιούχου προσωρινής προστασίας, επέχει θέση άδειας εργασίας και δίνει πρόσβαση στα δικαιώματα των άρθρων 12 έως 15 του π.δ. 80/2006. Αρμόδια υπηρεσία έκδοσης ορίζεται η Υπηρεσία Ασύλου. Η χρονική διάρκεια ισχύος της κατ' αρχήν εκκινεί από την έκδοσή της και λήγει την 4η Μαρτίου 2023. Εάν κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) δεν λάβει απόφαση για τη λήξη της προσωρινής προστασίας, η Α.Δ.Π.Π. παρατείνεται αυτοδικαίως αρχικά για έξι (6) μήνες, ήτοι έως τις 4 Σεπτεμβρίου 2023 και κατόπιν για ακόμη έξι (6) μήνες, ήτοι έως τις 4 Μαρτίου 2024 (άρθ. 4 της υπ' αρ. 172172/28.03.2022 απόφασης).

Όσον αφορά στη φιλοξενία και σύμφωνα με τα ανωτέρω, οι δικαιούχοι προσωρινής προστασίας δύνανται να φιλοξενοούνται στις δομές της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016 (Α' 51) ή να καλύπτονται από προγράμματα φιλοξενίας που λειτουργούν υπό την αιγίδα του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Ως τόπος διαμονής των Ουκρανών εκτοπισθέντων δικαιούχων προσωρινής προστασίας έχουν ορισθεί οι δομές φιλοξενίας Σερρών και Ελευσίνας, ενώ η δομή στη Σιντική Σερρών ορίσθηκε ως τόπος βραχυχρόνιας διαμονής των εκτοπισθέντων Ουκρανών που εισέρχονται από τη συνοριακή γραμμή του Προμαχώνα.

Στα φιλοξενούμενα πρόσωπα παρέχεται δωρεάν η απαραίτητη ιατρική περίθαλψη (αναγκαία θεραπεία ασθενών, παροχή πρώτων βοηθειών και μία τουλάχιστον ιατρική εξέταση σε κρατικές δομές. Σε περίπτωση που δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους διαβίωσης του παρέχεται σίτιση και ρουχισμός, ενώ περιπτώσεις ευάλωτων προσώπων (βρέφη, ηλικιωμένοι, ασυνόδευτοι ανήλικοι, ασθενείς, τραυματίες ή πρόσωπα που έχουν υποστεί κάθε μορφής ψυχική ή σωματική βία) αντιμετωπίζονται κατά προτεραιότητα.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία του Υπουργείου μας, για το διάστημα από 23.02.2022 έως 07.04.2022 έχουν εισέλθει στη χώρα μας 17.958 Ουκρανοί εκτοπισθέντες και η Ελλάδα έχει διαθέσει συνολικά 15.000 θέσεις φιλοξενίας για τις ανάγκες διαμονής και σίτισης των Ουκρανών εκτοπισθέντων.

Από τις αρχές Μαρτίου στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου λειτουργεί ειδική γραμμή βοήθειας (help line), υποστηριζόμενη από υπαλλήλους του Υπουργείου, με τη συνδρομή της απαραίτητης διερμηνείας. Επιπρόσθετα, στην ηλεκτρονική σελίδα του Υπουργείου έχει δημιουργηθεί ειδική ενότητα για εκτοπισθέντα άτομα από την Ουκρανία, διαθέσιμη στην ουκρανική γλώσσα, όπου ο ενδιαφερόμενος μπορεί να αιτηθεί στέγαση και καθεστώς προσωρινής προστασίας, καθώς και να ενημερωθεί, μεταξύ άλλων, για οποιαδήποτε εξέλιξη αναφορικά με την παροχή υλικών συνθηκών.

Ειδικότερα όσον αφορά στην παροχή προστασίας σε ασυνόδευτους ανήλικους, αξίζει να αναφερθεί ότι, στο πλαίσιο της Ειδικής Γραμματείας Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, λειτουργεί, από τον Απρίλιο του 2021, ο Εθνικός Μηχανισμός Επείγουσας Ανταπόκρισης για ασυνόδευτους ανήλικους σε επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης, ο οποίος και έχει ήδη ενεργοποιηθεί για περιπτώσεις ανηλίκων από την Ουκρανία που εισέρχονται στην ελληνική επικράτεια χωρίς να συνοδεύονται από άτομο που έχει την γονική επιμέλεια.

Εντός του Μηχανισμού Επείγουσας ανταπόκρισης λειτουργεί τηλεφωνική γραμμή 24 ώρες την ημέρα ώρες και 7 ημέρες την εβδομάδα, η οποία δέχεται, μεταξύ άλλων, παραπομπές για περιπτώσεις ασυνόδευτων και χωρισμένων από την οικογένειά τους ανηλίκων από την Ουκρανία και παρέχει χρήσιμες πληροφορίες και συνδρομή για την διαχείριση της κάθε υπόθεσης ασυνόδευτου ή χωρισμένου ανηλίκου.

Ακόμη, για τις περιπτώσεις όπου παιδιά συνοδεύονται από ενήλικους συγγενείς ή οικείους, η Ειδική Γραμματεία συντονίζει την αξιολόγηση του βέλτιστου συμφέροντος των ανηλίκων και την παροχή ψυχοκοινωνικών και νομικών υπηρεσιών στους ανήλικους, η οποία παρέχεται μέσω φορέων παιδικής προστασίας, εταίρων του Εθνικού Μηχανισμού, και άμεσα γίνεται η διασύνδεση με τις εισαγγελικές αρχές για την ανάθεση της πραγματικής φροντίδας στον ενήλικο συγγενή ή οικείο πρόσωπο.

Τέλος, με στόχο την ολοκληρωμένη προσέγγιση στην υποδοχή και προστασία ανηλίκων και δεδομένου ότι η Ειδική Γραμματεία είναι μεταξύ άλλων αρμόδια και για τη διαχείριση αιτημάτων στέγασης των ασυνόδευτων ανηλίκων, δρομολογείται άμεσα η τοποθέτηση των ασυνόδευτων ανηλίκων και των χωρισμένων από τις οικογένειές τους ανηλίκων σε δομές φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων, κατάλληλες για την ηλικία και τις ανάγκες των παιδιών. Στις δομές αυτές παρέχονται από εξειδικευμένο προσωπικό υπηρεσίες συνεχούς φροντίδας και παρακολούθησης, όπως ψυχοκοινωνική υποστήριξη, εκπαίδευση, νομική υποστήριξη και ιατρική περίθαλψη.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ :

1. Γραφείο Υφυπουργού
2. Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο
4. Γραφείο Ειδικού Γραμματέα Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων
5. Υπηρεσία Συντονισμού
6. Διεύθυνση Ευρωπαϊκής και Διεθνούς Συνεργασίας
7. Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης Ασύλου και Υποδοχής
8. Γραφείο Επικοινωνίας και Ενημέρωσης